

FORUM

ČESKOSLOVENSKO

NORGE TSJEKKOSLOVAKIA

č. 1 - říjen 1990

DRAZÍ PŘÁTELÉ!

Dostává se vám do rukou první číslo spolkového věstníku, po kterém - jak všichni doufáme - budou následovat i čísla další. Protože se jedná o věc v našich krajanských kruzích neobvyklou, je na místě pár slov na vysvětlenou.

Náš spolek, od jehož založení neuběhlo víc než půl roku, má za sebou už poměrně rozsáhlou činnost (viz přehled na jiném místě) a je tedy nejspíš podivné, že někdo najde elán (a čas!) ještě k takovéhle záležitosti. Důvodů je hned několik. Za prvé, i když řada lidí z vedení spolku byla angažovaná v řadě akcí, skutečnost, že se většina z nich vydařila, je zásluhou ještě většího počtu lidí mimo tuto skupinu. Za druhé jsme podle našeho názoru došli do stadia, kdy pokračovat ve stejné činnosti jako v období přípravy prvních svobodných voleb v Československu už nedává smysl - situace se změnila tam i tady a je na nás najít způsob, jak nejlépe přispět k přechodu od totality k demokracii v praxi. Výměna názorů na stránkách tohoto listu je jednou z možností. Konečně i skutečnost, že ne všichni mají možnost účastnit se každého setkání je dostatečný důvod k existenci časopisu. I tak jsme si až moc dobře vědomi co na sebe bereme a tedy - prozatím - se raději neuvazujeme k pevným slibům o pravidelném vydávání. Za pokus to stojí a budoucnost ukáže na co naše síly (a peníze) stačí.

Jako se vším co začneme, výsledek je i zde závislý na nás všech - co si uděláme to budeme mít. Naše představa je, že i přes omezený rozsah bude každý mít možnost jak k zajímavému čtení, tak i k přednesení svých vlastních

názorů. Samozřejmě máme v úmyslu informovat o spolkových záležitostech, máme také příslibnou spolupráci čs. velvyslanectví ohledně informací týkajících se nás všech (viz první zpráva v tomto vydání). Informace o zajímavých událostech v ČSFR, krajanských obcích ve Skandinávii i jinde, a především v Norsku - v tom všem jsme ovšem závislí na vašich příspěvcích! Závisí jen na fantazii: podělte se s jinými o své zážitky z Československa, máte názor na to, co je event. vhodné jako dar při první návštěvě? máte recept, který můžete doporučit? atd. atd. Pokud jde o formu, cokoliv co je čitelné je přijatelné - o sazbu se postaráme sami. Jsme krajanský spolek Čechů a Slováků v Norsku, tím jsou dané už tři jazyky k okamžitému použití, překlady z jiných sice můžeme obstarat, nicméně i tak budeme mít dost práce! A samozřejmě obrazový materiál - fotografie, ilustrace (např. kreslený humor) jsou vždycky vítané.

Tak tedy - těšíme se na vaše příspěvky do příštího čísla!

Za Forum Norge-Tsjekkoslovakia - Karel Babčický

OVERSIKT OVER FORENINGENS VIRKSOMHET I PERIODEN 10.2. - 31.8. 1990

Etter initiativ fra Jan Kristofori og hans venner ble Forum Norge-Tsjekkoslovakia (FNT) stiftet i Oslo 10. februar 1990. Over ett hundre tsjekkere, slovakere og norske sympatisører fra Oslo og omegn deltok på møtet. Et styre ble valgt (se særskilt pressemelding).

Styrets første oppgave har vært å utarbeide foreningens statutter og fullføre stiftelsesprosessen. Ifølge vedtektene har FNT to formål:

- å arbeide for norsk-tsjekkoslovakisk samkvem
- å yte allsidig hjelp til Tsjekkoslovakia under gjeninnføringen av demokratiet.

Alle som har fast bosted i Norge og er enig i FNTs statutter, kan bli medlem.

Styret har, med enormt støtte fra mange av FNTs medlemmer, organisert en omfattende innsamling av kontorutstyr og papir for å hjelpe Borgerforum i Tsjekkoslovakia i valgkampen. Ifølge opplysningene styret sitter inne med er det blitt sendt minst 15 store lastebilforsendelser, seks av disse i styrets regi. Denne innsamlingen begrenset seg ikke til Oslo-regionen, men foregikk også i Bergen (med egen avdeling av FNT), Lillehammer, Hamar, Telemark, Hauge-sund, Kristiansand, Stavanger, Trondheim og flere andre steder. Det er ikke mulig å takke

alle som har bidratt til innsamlingen, men det er all grunn til å nevne (i tillegg til styrets medlemmer) i alle fall noen få som har gjort en ekstra innsats: Josef Hrbáček, Jarmila og Vašek Šesták, Vladimír Maršálek, Petr Nejšek, Vilém Vanke, Ota Maršálek, Karel Lenda, Frank Gregor, Hana Weidemann, Bohouš Kučera m.fl.

Parallelt med denne virksomheten har FNT, i Jan Potmesils navn - den unge tsjekkiske skuespilleren som ble hard skadet i november 89, mens han arbeidet for Borgerforum - henvendt seg til en rekke norske institusjoner med søknader om hjelp til å skaffe rullestoler. Etter 40 år med kommunistisk "fremgang" er rullestoler (og andre lignende hjelpemidler) nesten umulig å få tak i i Tsjekkoslovakia. Resultatet av aksjonen ble ca. 70 rullestoler, pluss større mengder andre hjelpemidler. Fra tsjekkoslovakisk side var det Václav Havels rådgiver Věra Čáslavská som tok seg av distribusjonen av forsendelsene.

Under dette arbeidet ble det knyttet forbindelser med den tsjekkoslovakiske ambassade, som uttrykte en allmenn støtte til vår virksomhet. Representanter for ambassaden deltok også på FNTs allmøte 31.mars.

Utover dette har enkeltpersoner og selvstendige arbeidsgrupper innefor FNT satt i gang prosjekter der det f.eks. er blitt sikret studieplasser i Norge for tsjekkoslovakiske studenter og forskere

re, og der det er formidlet kontakter mellom tsjekkosllovakiske og norske fagbiblioteker. Et tettere samarbeide mellom FNT og Støttefondet for Charta 77 er også under utvikling.

FNT ønsker spesielt å takke alle norske bidragsytere og støttespillere, særlig: Norsk P.E.N., Den norske Forfatterforening, Noiceless Norge, Elkem, Norsk Forleggerforening, Norske Avisers Landsforbund, Bidragsfogden i Oslo og H. Aschehoug Forlag.

I samarbeidet med Borgerforums Koordinerings-senter i Praha fikk ca 40 tsjekkere og slovakker bosatt i Norge anledning til å delta i parlamentsvalget i Tsjekkoslovakia i juni i år. For mange ble dette en opplevelsesrik tur (med en buss av "østeuropeisk" standard) til sitt gamle hjemland.

Et foreløpig høydepunkt i FNTs halvårige eksistens kan sies å være president Václav Havels korte besøk i Norge 28.-29. august. Takket være et velvillig samarbeide med norsk UD, president Havels sekretariat og den tsjekkosllovakiske ambassade i Oslo, under ledelse av den nye ambassadøren Dr Igor Kratochvíl, ble det arrangert en timelang mottagelse i ambassadørens residens. Ca 30 mennesker (blant dem Havels forleggere og oversettere, representanter for FNT og Støttefondet for Charta 77 samt andre representanter for det tsjekkosllovakiske eksilmiljøet i Norge) fikk hilse på president Havel og hans følge. Ved denne anledning fikk president Havel overrakt en sjekk på 108 000 NOK, en symbolsk sympatierklæring der de aller fleste bidragene var kommet inn fra enkeltpersoner over hele landet. Det var formannen i Norsk P.E.N., Anton Fredrik Andresen og formannen i Den norske Forfatterforening, Toril Brekke, som overrakte denne folkegaven.

DOPIS, KTERÝ SE TÝKÁ NÁS VŠECH

Koordinální centrum Občanského fóra

International Department
Jungmannovo nám. 9
CS - 110 00 PRAHA 1

TEL 02/236 95 34
02/236 96 62
FAX 02/236 96 50

Praha, 27. 7. 1990

Vážení přátelé, příznivci Občanského fóra,

Letošní svobodné volby potvrdily, že program našeho hnutí se i nadále těší obrovské podpoře obyvatel této země.

Z mnoha dopisů, ohlasů i přímých setkání víme, že naše radost z volebního výsledku je i radostí Vaší. Těší nás to tím více, že nemalý podíl na našem úspěchu máte právě Vy. Bez Vaší nezištné a obětavé pomoci bychom nebyli schopni zajistit celou volební kampaň ani organizačně, ani po technické stránce. Podpora, kterou jste nám poskytovali po celou dobu existence našeho hnutí, měla pro nás životní význam. Víte, že jsme začínali doslova i obrazně s "prázdným stolem" a každá podaná ruka byla pro nás důležitá. Choeme Vám za to vyslovit svůj dík a přesvědčit Vás o našem odhodlání pokračovat v nastoupené cestě. Jsme si vědomi, že letošní volby uzavřely jen jednu její etapu a že dosažení našeho základního cíle, jímž je definitivní návrat mezi prosperující a demokratické národy Evropy, nebude jednoduché. Máme před sebou ještě mnoho práce. Doufáme, že zůstanete i nadále našimi přáteli.

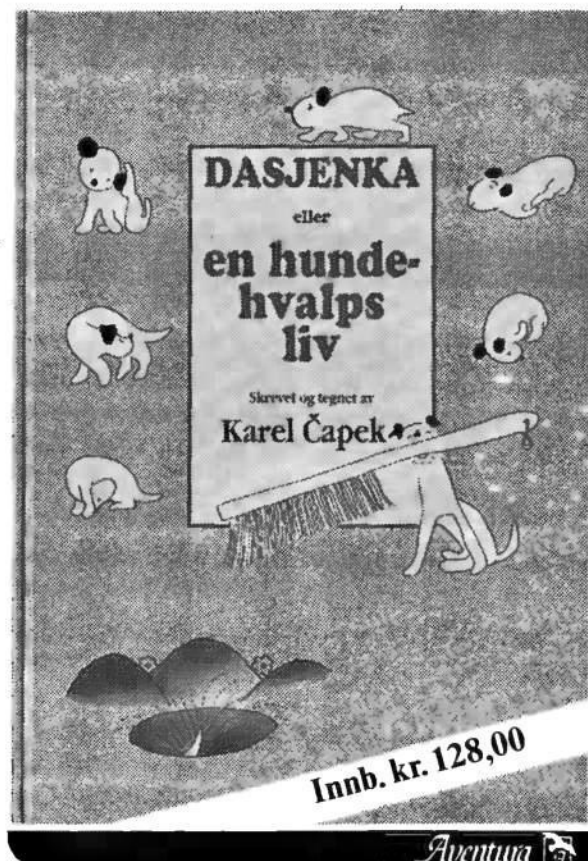
Ještě jednou, děkujeme Vám za vše, co jste vykonali pro věc demokracie v naší zemi.

Koordinální centrum Občanského fóra

Praha

Petr Kučera
Ivan Pišera
Dáša Havlová
Vojtěch Sedláček

Det nye Aust-Europa

JON RØSSUM

DEN AUSTEUROPEISKE REVOLUSJONEN

Det er denne boka som i tekst og bilete fortel alt om det som skjedde revolusjonshausten 1989 og demokrativåren 1990, og som inneheld alle nødvendige fakta.

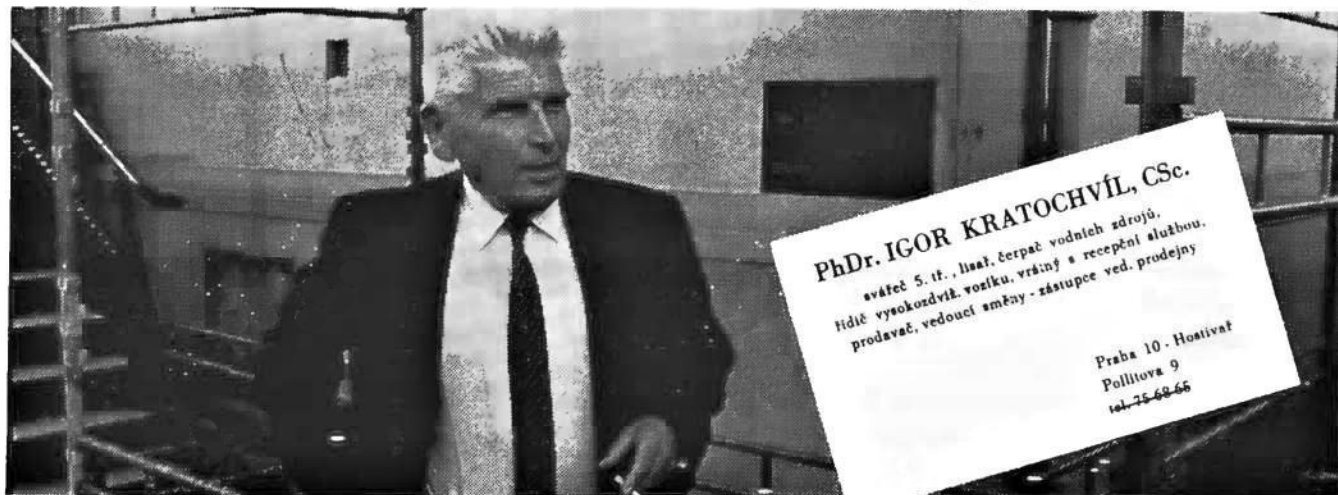
Innb, illustrert kr 238,00

Samlaget

Ekstrabok i Bokklubben
Nye Bøker

Aventura

Krajané v Norsku i norští přátelé Československa od okamžiku volby Václava Havla prezidentem a jmenování nové vlády s napětím očekávali kdo bude Havlovým člověkem v Thomas Heftyes gate. Pane velvyslance, kdo jste?

Presentovat sám sebe není nijak příjemná a lehká záležitost. Stručně bych řekl, že je mi 66 let. Narodil jsem se v Užhorodě jako syn českého poštovního úředníka. Chodil jsem do slovenských škol v Trenčíně. V březnu 1939 mě Hlinkova garda odtamtud vyhnala. Za války jsem musel maturovat německy, pod dohledem německého školního inspektora. Pak jsem byl totálně nasazen. Ve 44-tém jsem se zapojil do odboje v Erbanových ilegálních odborech a zároveň se stal členem Komunistické strany. Po válce jsem nejdřív studoval na Filosofické fakultě, později přešel na Vysokou školu Politickou a sociální. Absolvoval jsem v r.49, se zaměřením na politiku a obecnou ekonomii. Pracoval jsem ve studentském hnutí a ve Svazu mládeže, byl jsem odpovědný za zahraniční styky. V roce 1950 jsem přešel na ministerstvo informací a osvěty na úsek kulturních styků. Tam jsem se dostal poprvé do konfliktu s mocí, protože jsem se jako mladý idealista domníval, že stalinský socialismus se nehodí pro zemi s demokratickými tradicemi. Byl jsem za trest poslán na vojnu. Na vojně jsem však zůstal, když se naskytla možnost přednášet na Vojenské akademii o mezinárodních vztazích a moderních dějinách. V letech 55-56 jsem byl v Koreji, jako člen československé části NNSC (Neutral Nations Supervisory Commission), což byl orgán složený ze zástupců Československa, Polska, Švýcarska a Švédska, který dohlížel nad pohyby vojsk a vojenského materiálu v pěti přístavech v severní a v pěti v jižní Koreji. Po návratu jsem ale byl z Vojenské akademie v důsledku mých názorů na události roku 56 odstraněn komisí vedenou

Ladislavem Štollem. Součástí vyhazovu bylo např. že jsem měl na rok zakázán pobyt v Praze. Krátce jsem pak pracoval na min. zahraničí u profesora Jiřího Hájka, vnitro však rychle zakročilo a musel jsem odejít. 1960-61 jsem pracoval v rozhlasu, ale byl vyhozen v souvislosti s bojem proti "jugoslávské úchylce" (pět měsíců jsem byl v domácím vězení se vším, co k tomu patří - zákaz vycházení, hlídka před domem, udušlech atd.). Zároveň jsem byl vyloučen ze strany, spolu s osmi dalšími. Byli mezi nimi např. Klement Lukeš a historik Jaroslav Opat. Od té doby jsem pracoval převážně manuálně. Vyučil jsem se svářečem. V r.68 mě povolali zpět do rozhlasu, v červnu 68 jsem byl rehabilitován, ale ze strany samozřejmě opět vyloučen na podzim 69, pro jistotu hned dvěma stranickými organizacemi. M.j. jsem byl vyloučen i z organizace, které jsem nebyl členem. Po 69-tém jsem se pokusil uchytit jako překladatel a tlumočnick u Pražské informační služby, jenomže přišli dva pánové v civilu a ze seznamu spolupracovníků mě nechali vyškrtnout. Zároveň ztratila zaměstnání i moje žena. Podobně jako tisíce jiných spoluobčanů zbavených možnosti pracovat ve svých profesích jsem se živil jak se dalo, jako vrátný, prodavač, čerpač vodních zdrojů atd., viz. moje vizitka, kterou jsem si z legrace nechal vytisknout. Tak uplynula 70-tá a 80-tá léta. 15.prosince 89 jsem ukončil pracovní poměr jako vrátný ve filmových ateliérech Barrandov. Krátce na to mi ministr zahraničí Jiří Dienstbier řekl, že by mě potřeboval do diplomatických služeb. Tak jsem se ocitl v Norsku.

Pokud vím dostal jste na vybranou mezi několika zeměmi. Proč jste si vybral právě Norsko?

Norsko jsem si zvolil jednak proto, že mám již od dřívějších dob norské přátele, ale hlavně protože se domnívám, že by se mladá českos-

lovenská demokracie v mnohém mohla od norské společnosti poučit. K tomu bych chtěl ze všech svých sil přispět. Mám na mysli především přestavbu československé lidosprávy. Pokud s tím něco rychle neuděláme, dokud se nezabavíme byrokratického balastu Národních výborů, budeme mít potíže. Potřebujeme získat co nejméně zkušeností o tom, jak to jinde funguje, včetně zkušeností s moderní informační technologií, která u nás prakticky zcela chybí. Navázal jsem již v tomto smyslu kontakty s Kommunenes Sentralforbund a s firmou Kommune Data. Stejně tak jsem ve styku s profesorem Eliassonem z BI v Sandvici, kde se otvírají možnosti dlouhodobějších vzdělávacích programů pro naše odborníky. To jsou jen dva příklady z mnoha možností, které se zde v Norsku otvírají a na nichž pracujeme. Doufám, že k tomu budu teď mít i víc času, hlavně když nám se zrušením vízové povinnosti odpadla velká část konzulární práce. Snažím se norským zájemcům o spolupráci ihned najít vhodné protějšky v Československu, aniž bych používal zdoluhavé byrokratické cesty přes ministerstva. Takže se trochu bojím příštího účtu za telefon...

Jak víte je ČSFR nyní na dně svých devizových rezerv. V současné době máme značné problémy s dodávkami sovětské ropy i dopravou ropy odtud, kde ji koupíme a se způsobem placení. V rámci celkového úsilí o vyřešení tohoto vážného problému se i my zde v Norsku snažíme najít možnosti řešení jak okamžité potřeby, tak i dlouhodobé.

Velké možnosti se otvírají také na poli kulturním. Oficiální kulturní styky před listopadem 89 ponechme stranou, o tom nemá smysl mluvit. Domnívám se, že kupříkladu kulturní dohoda, tak jak ji známe z dřívějška, nemá v nových podmínkách mnoho smyslu. Chci naopak přispět k navázání co největšího množství přímých kontaktů. Že můžeme využít dobrého jména, které československé umění a kultura v Norsku má, je také zásluha mnoha exilových umělců a kulturních pracovníků, kteří zde působí.

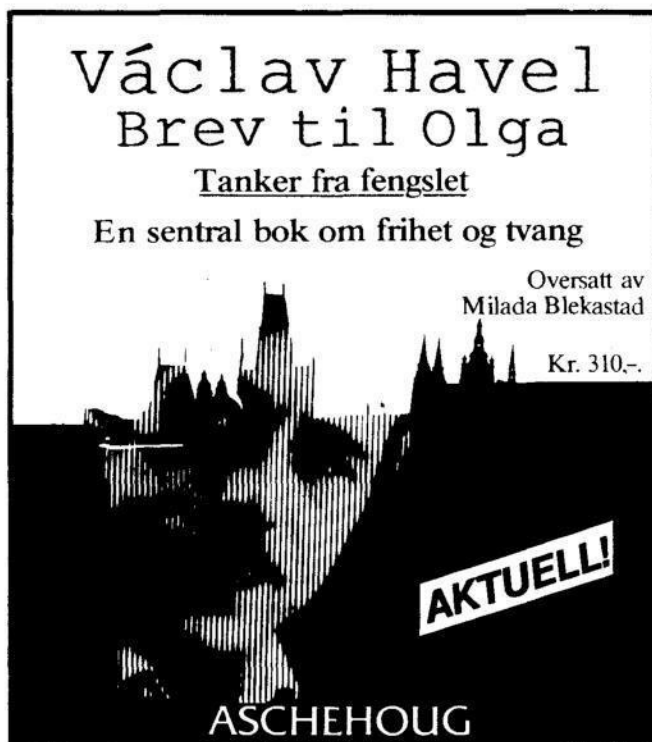
Závěrem nám řekněte, jaké máte z Norska dojmy, jak se Vám zde líbí a co děláte ve volném čase?

Po příjezdu jsem zažil kyslíkový šok. Jako Pražák jsem na čistý vzduch nebyl zvyklý. Velkým překvapením pro mě bylo krásné norské léto. S Nory jako národem mám ty nejlepší zkušenosti a myslím, že si s nimi budu rozumět. S tím souvisí i druhá část Vaší otázky

- volný čas prakticky nemám, protože se snažím navazovat styky a rychle se naučit norský. Kromě toho budu také mít na starosti naše zastupitelství na Islandu. A když cítím, že bych přece jen měl trochu protáhnout kostru, tak si rád zahraju stolní tenis.

Za Forum Norge-Tsjekkoslovakia Vám přeji mnoho úspěchů a děkuji za rozhovor.

Otázky kladl Michael Komápek

ZPRÁVA ČESKOSLOVENSKÉHO VYSLANECTVA V NORSKU

Československé vyslanectvo dáva krajanom usadeným v Nórsku úradne na vedomie, že od 15.7.1990 bola zrušená vízová povinnosť medzi ČSFR a Nórskom. Súčasne bola zrušená povinnosť meniť stanovenú čiastku valút, ako aj povinnosť hlásiť svoj pobyt v ČSFR na políciu. (Pri pobytoch, trvajúcich dlhšie ako 30 dní, sa ohlasovacia povinnosť zachováva.)

Opatrenia s benzínovými poukázkami zostávajú aj naďalej v platnosti.

Utgivelse av denne tidskriften er delvis
finansiert av annonseinntekter.
Våre priser er lave: NOK 250,-/annonse
og vi forutsetter ferdig levert original.

NEPŘEHLÉDNĚTE!

K dnešnímu dni řada z vás už zaplatila členský poplatek pro první rok spolku (často zaokrouhlený směrem vzhůru!). Abychom usnadnili celou proceduru těm, kteří se k tomu dosud nedostali, přikládáme do jejich obálky složenku. Naše záznamy jsou pečlivě vedené, přesto nám prosím dejte vědět, pokud vám event. bude složenka přiložena omylem!

Michael Konupek

DAGBOK FRA PRAHA

En spennende og levende skildring av menneskene bak det tsjekkiske «fløyels-revolusjonen»

«...bringer oss inn til marginen... en kjærlighetserklæring... forteller mer enn alle nyhetsbyråer...»

(Aftenposten)

104 sider, illustrert
Kr. 148,-

EX LIBRIS

MILAN KUNDERA

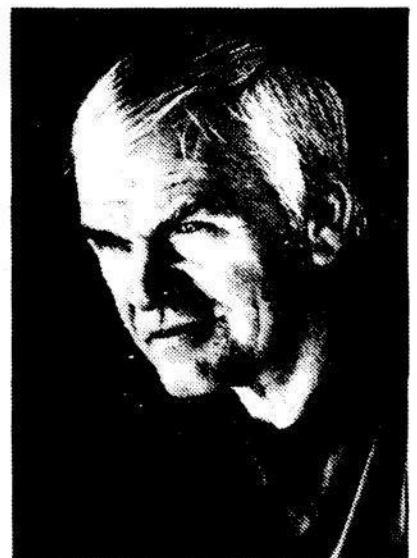
ENDELIG MED NY ROMAN ETTER 7 ÅR

UDØDELIGHETEN

Det handler om kjærligheten. Selvfølgelig. Og om livet og døden, det trivielle og meningsfylte, kunsten og erotikken, tilfeldighetene og refleksjonen. Og udødeligheten.

**Kundera på sitt beste.
Mangfoldig og tankevekkende.**

Oversatt av Kjell Olaf Jensen og Michael Konupek.
Hovedbok i Bokklubben Nye Bøker i juni. lb. kr 258,-

Aventura

NAŠE ÚČAST NA VOLBÁCH V ČSFR

Více jak 40 krajanů, kteří doposud mají platné čs. občanství využilo nabídky KC OF v Praze a účastnilo se prvních svobodných voleb v Československu po více jak čtyřiceti letech. Spolu s nimi se cesty účastnilo několik norských přátel, kteří přispěli k naší předvolební činnosti.

Samotná účast ve volbách vyvolala pozornost medií jak v Československu tak v Norsku a událost byla komentovaná v Aftenposten, VG, Dagbladet i Lidových novinách. Přes dost spartanské podmínky (cesta se uskutečnila vysloužilým autobusem městské hromadné dopravy z Teplic) se všichni shodli v tom, že zážitky bohatě vyvážily námahu. Nálada v Praze v den voleb, a zvláště po oznámení prvních výsledků, vytvořila neopakovatelnou atmosféru.

Na zpáteční cestě byla v autobuse uzavřena sázka o nejpřesnější odhad porážky komunistů. Vítězem se stal Torsten Leipsland z Kristiansandu svým střízlivým odhadem 13,42% (pod dojmem prvních zpráv tipovala většina mnohem nižší výsledek). Zbývá jen dodat, že celou výhru NOK 250,- Torsten věnoval jako dar spolku!

Foto: VERDENS GANG

28. OKTOBER

Styret i Forum Norge-Tsjekkoslovakia ønsker å markere Tsjekkoslovakias nasjonaldag på et medlemsmøte lørdag den 27. oktober.

Vennligst reserver denne dagen, nærmere informasjon vil bli gitt.

SLOBODNÉ VOL'BY 1990

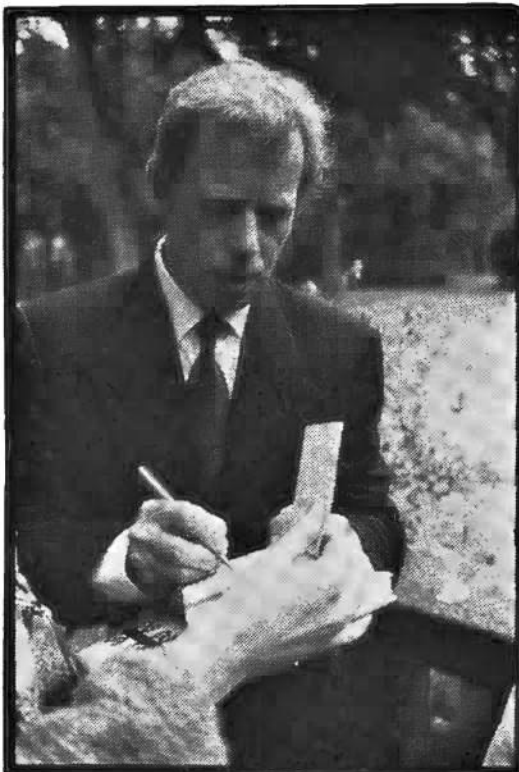

NÁVRAT K DEMOKRACII

VERVEKAMPANJE

FNT er åpent for alle som er interessert i norsk-tsjekkoslovakisk samkvem. Vi ber alle som leser dette om å ta kontakt med oss, og fortelle oss om venner og bekjente som kunne tenke seg å utvide våre rekker. Jo flere vi er, desto mer får vi uttrette for det frie Tsjekkoslovakia og desto flere muligheter får vi som forening. Den offentlige støtten er bl.a. avhengig av antall medlemmer.

Z NÁVŠTĚVY PRESIDENTA VÁCLAVA HAVLA V OSLO

Detto er en tidskrift for FORUM NORGE-TSJEKKOSLOVAKIA
Ansvartlig for dette nummer var Karel Babočky, Michal Konepuk, Lubo Mauer og Radek Doupovec
Foreningens adresse: Postboks 6760, St. Olavs Plass, 0130 Oslo 1
Telefon: (02) 95 85 77, telefaks: (02) 36 11 38, bankgiro: 6241.06.04650, postgiro: 0824 0826 411

Foto: Glenn Hetowitch a Jan Forbes